

«اون یکی» علیه پزشکيان

محمد زعيم زاده

سردبير

«مسئله کرويی را حل کردیم، برای اون یکی هم یک کاری می‌کنیم.» این پاسخی بود که مسعود پزشکيان در انتهای نخستین نشست خبری خود در شهریور ۱۴۰۳ به سؤال یک خبرنگار داد، منظور پزشکيان از اون یکی، میرحسین موسوی بود. اصطلاحی که آن روز مورد اعتراض برخی اصلاح طلبان قرار گرفت؛ اما احتمالاً حالا برای سهو لسان تعددی به پزشکيان تبریک می‌گویند.

دو روز قبل بیانیه‌ای به نام موسوی منتشر شد و جالب بود که این بیانیه هم‌زمان شد با شکست سکوت محمود احمدی‌نژاد، دو چهره‌ای که نوستالژی سیاه ۸۸ را رقم‌زده بودند، دو چهره‌ای که روزگاری مشهور بودند به استکبارستیزی و ضدیت با امپریالیسم و صهیونیسم؛ اما حالا یک ماه پس از جنایت اسرائیلی‌ها یکی با انفعال و دیگری با یک متن بد در جبهه ایران دوستان نمی‌ایستند.

میرحسین موسوی بیانیه‌ای نوشته است یا برایش نوشته‌اند که می‌توان گفت ادامه حمله نظامی صهیونیست‌هاست، در بخش نخست بیانیه او چند فحش آب‌دار نثار اسرائیلی‌ها کرده است؛ اما در ادامه پیشنهادی دارد که اسرائیلی‌ها موفق به انجامش نشده‌اند، گذر از نظم فعلی و تشکیل مجلس مؤسسان و... بیانیه موسوی دارای چند اشکال مهم است.

اول

پیشنهاد او همان است که در سال ۱۴۰۱ داده بود، گویی محصور بودن و کبر سن حال و حوصله را از مهندس گرفته و همان متن سال ۱۴۰۱ را رونوشت کرده است، این باعث می‌شود نتوانیم خیلی جدی به پیشنهاد مهندس موسوی فکر کنیم، آیا اساساً وضع ایران با سه سال قبل قابل مقایسه است؟ آیا علنی که باعث دست به قلم شدن گردیده یکسان است؟ برای جناب مهندس فرقی بین یک تجاوز نظامی خارجی با یک فعل و انفعال داخلی وجود ندارد؟ نسخه پیچی جناب مهندس انسان را به یاد مادر بزرگ‌های قدیمی می‌اندازد که برای هر مرضی از زکام تا حصه از قولنج تا وبا، نبات داغ و گل‌گاو زبان را تجویز می‌کردند. در گذشته‌ها و نوستالژی‌ها مانند همان نگرانی‌ای است که بسیاری نسبت به موسوی ۸۸ داشتند، یک سیاست‌مدار کینه‌جو و فریز شده در اعماق.

دوم

پیشنهاد موسوی فارغ از زمان و مکان و علت در کشورهایی مانند افغانستان بعد از اشغال و امثال آن عملیاتی شده است. فرم لویی جرگه آیا توهین به ملت بزرگ ایران و ساخت اجتماعی و سیاسی قوام‌یافته کشور و نظام نیست؟

ادامه در صفحه ۸

درباره دوگانه امر ملّی و امر دینی

امر ملّی به مثابه موضوع

علیرضا شجاعی‌زند

عضو هیئت‌علمی دانشگاه تربیت مدرس

۱. امر ملّی این روزها اهمیتی بیشتر از قبل پیدا کرده و آن هم به تبع جنگی است که به ایران تحمیل شد و موجب شکل‌گیری نوعی هم‌گرایی ملّی و وحدت صفوف گردید. همین پدیده توجه خاص کسانی را به خود جلب کرده که پیش از این و به انحای مختلف به دنبال راهی از امر دینی بوده‌اند. تلقی و مفروضات هم‌این است که به همان میزان که «امر دینی»، موجب واگرایی اجتماعی در ایران بوده، «امر ملّی» می‌تواند موجب هم‌گرایی و وحدت شود.

این رویکرد تمایل را می‌توان در نظریه ایران شهری و تز انقلاب ملّی سید جواد طباطبایی دید؛ می‌شود در مدعای امتناع امر دینی در دنیای معاصر دید و می‌توان در ادبیات ذیل دولت وفاق هم ردّی از آن را به دست آورد.

با وجود رخداد اخیر و توجهات و امیدواری‌های پدید آمده در باب هم‌گرایی ملّی، «امر ملّی» چنین ظرفیتی را که از آن طلب شده است و می‌شود، ندارد.

۲. برخلاف نگاه تقابلی موجود در رویکردهایی که اشاره شد، امر ملّی و امر دینی در ایران هیچ‌گاه نسبت «یابی» نداشته‌اند و بدیل هم نبوده‌اند. چرا؟ چون هم سنخ و هم جنس هم نیستند. تعارض و تقابل در جایی رخ می‌دهد که یا دو پدیده هم‌سنخ مواجه باشیم. امر ملّی، «موضوع» است؛ موضوعی بسیار مهم که مورد اهتمام دین هم بوده و است و در موقعیت‌هایی نظیر جنگ، خصوصاً جنگ‌های خارجی و تجزیه‌طلبانه بر اهمیتش افزوده می‌شود.

امر ملّی به مثابه موضوع، هیچ‌گاه و در هیچ برهه‌ای در جمهوری اسلامی ترک نشده تا در روآوری اخیر، امر بدیع و غریبی قلمداد شود.

در همه ادواری که پشت سر گذشته و تاکنون تجربه کرده‌ایم، این دو به هم تنیده بوده‌اند؛

* در مبارزات با رژیم پهلوی به دلیل وابستگی اش به بیگانه؛

* در انقلاب که به اخراج بیگانگان منجر شد؛

* در جنگ ۸ ساله برای بیرون راندن ارتش صدام از مناطق اشغالی ایران؛

* در مقابله با گروه‌های تجزیه‌طلب در غرب و شرق و جنوب و شمال کشور؛

* در حفظ مرزهای آبی و دفاع از عنوان تاریخی خلیج فارس؛

* در اهتمام و اعتنایی که نظام به زبان فارسی دارد؛

* در حضور منطقه‌ای جمهوری اسلامی؛

* در دفاع از استقلال سیاسی و فرهنگی و اقتصادی کشور؛

* در بازگرداندن ایران به دوران اقتدار، پس از سده‌ها افول و ضعف.

ادامه در صفحه ۸

فرهیختگان

یکشنبه
۲۲ تیر ۱۴۰۴
۱۷ محرم ۱۴۴۷
۱۳ جولای ۲۰۲۵

شماره
۴۴۵۷
۱۶ صفحه
۱۰۰۰۰ تومان

FARHIKHTEGANONLINE
FARHIKHTEGANDAILY.COM

فصل سوم سریال مهم «بازی مرکب» جمع‌بندی کاملی

از تصویر واقعی سرمایه‌داری حاکم بر دنیا است

خشونت بازی لیبرالیسم

۱۳۰۱۲

چین چگونه از طریق علوم پیشرو، صنایع خود را قدرتمند می‌کند

تبدیل آزمایشگاه‌ها
به سکوها‌ی پرتاب علم و فناوری

۶

سقوط معدل‌ها در امتحانات نوبت پاییز است

جیغ بنفش آزمون‌نهایی
سر آموزش و پرورش

۱۴ و ۱۵

کاهش ۶۰۰ هزار نفری متقاضیان

لاتاری خودرو

«فرهیختگان» تحلیل می‌کند ۱۶

در صورت جدی شدن اقدام اروپا در خصوص اسنپ‌بک
ایران چه گزینه‌هایی روی میز دارد؟

قمار ماشه

چه کسی ایران را در چاه ویل ماشه انداخت

۷ و ۲

